

Jaarverslag 2015 Klankbordgroep Commissies van Toezicht

Inleiding

De Klankbordgroep Commissies van Toezicht (hierna: KBG CvT's) is in juni 2009 ingesteld naar aanleiding van het rapport 'Werkwijze Commissies van Toezicht' van de Inspectie Sanctietoepassing (ISt) uit 2009. Een aantal voorzitters van Commissies van Toezicht heeft op basis van het ICT-rapport het voortouw genomen om te bezien op welke wijze de 'good practices' uit dit rapport kunnen bijdragen aan de verdere verdieping van de rol van commissies van toezicht. Dit initiatief resulteerde in de oprichting van de landelijke Klankbordgroep Commissies van Toezicht. De Klankbordgroep fungeert vooral als aanspreekpunt voor Commissies van Toezicht en is daarnaast inmiddels gesprekspartner voor de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), Inspectie Veiligheid en Justitie (IVenJ), en de Raad voor de rechtspraak (Rvdr). Ook heeft de Klankbordgroep jaarlijks overleg met de Staatssecretaris van VenJ.

De KBG CvT's kijkt met een overall blik naar het CvT-werkterrein. CvT's zijn onafhankelijk en opereren autonoom. Door het leggen van verbindingen zowel tussen CvT's en bij het toezicht betrokken instanties beoogt de KBG bij te dragen aan kwaliteitsontwikkeling van het toezicht en aan de versteviging van de positie van de CvT in het penitentiaire veld.

In 2015 zijn we nader ingegaan op de positie van de Klankbordgroep in relatie tot de CvT's en instanties die op enigerlei wijze bij het toezicht door CvT's betrokken zijn. De Klankbordgroep stimuleert daarnaast kennisuitwisseling tussen Commissies van Toezicht en is vertegenwoordigd in de redactieraad van het Kenniscentrum Commissies van Toezicht. Eén van de leden van de Klankbordgroep is in december 2011 namens de Staatssecretaris van Veiligheid & Justitie aangewezen als toehoorder bij het overleg met de National Preventive Mechanisms (NPM's). Dit overleg wordt gecoördineerd door Inspectie Veiligheid en Justitie.

Dit jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten en ontwikkelingen in 2015 met betrekking tot de Landelijke Klankbordgroep.

Samenstelling Klankbordgroep

De Klankbordgroep Commissies van Toezicht streeft naar een evenwichtige vertegenwoordiging uit de sectoren Gevangeniswezen (inclusief bijzondere voorzieningen als Vreemdelingenbewaring, DV&O etc.), Jeugd en TBS. De Klankbordgroep nam bij de aanvang van het verslagjaar afscheid van de voorzitter, mw. Christine Linzel. Van de oprichting af heeft zij met veel inzet gewerkt aan een volwaardige positie van de KBG. De Klankbordgroep heeft haar op gepaste wijze daarvoor bedankt. De Klankbordgroep koos uit haar midden Leen Diepenhorst als nieuwe voorzitter. De Klankbordgroep bestond daarmee in 2015 uit de volgende personen:

Christine Linzel (voorzitter)	Voorzitter Commissie van Toezicht DV&O (juni 2009 tot januari 2015)
-------------------------------	---

Leen Diepenhorst (voorzitter)	Lid Commissie van Toezicht P.I. Leeuwarden (lid sinds 2012)
-------------------------------	---

Gevangeniswezen

Hendrik Vis	Lid Commissie van Toezicht PI Rotterdam locatie De Schie (sinds 1-11-2014)
-------------	--

Perihan Cleijne-Aydemir	Lid Commissie van Toezicht PI Arnhem-Zuid, vz. BC (sinds 1-9-2015)
-------------------------	--

Jan Godrie	Duo voorzitter Commissie van Toezicht PI Vught, (sinds 1-9-2015)
------------	--

Jeugd

Jurjen Piena

Voorzitter Commissie van Toezicht J.J.I. De Heuvelrug
locatie Eikenstein (tot eind 2015)

Edmee Rambaldo - Zegers de Beijl

Vicevoorzitter Commissie van Toezicht Jeugdinrichting
De Hartelborgt, (sinds 1-1-2016)

Bijzonder voorzieningen

Cor Petiet

Voorzitter Commissie van Toezicht Detentiecentrum
Schiphol (sinds 2010)

Forensische Zorg

Jetty Gerritse

Voorzitter Commissie van Toezicht Van der Hoevenkliniek
(sinds 1 april 2014)

Vergaderingen Klankbordgroep

In 2015 waren er 9 reguliere vergaderingen van de Klankbordgroep. De vergaderingen vonden steeds plaats ten kantore van de Dienst Justitiële inrichtingen in Den Haag.

Namens de Dienst Justitiële inrichtingen nam Mark van Koppen (coördinerend adviseur strategie) als toehoorder deel aan de vergaderingen van de Klankbordgroep. De landelijk coördinator Commissies van Toezicht - Donate Merison - (in dienst van de Rechtbank Midden-Nederland) was gedurende het verslagjaar 2015 verantwoordelijk voor de inhoudelijke en organisatorische ondersteuning van de Klankbordgroep. Na goedkeuring door de KBG zijn de notulen (zonder actielijst) "beveiligd" gepubliceerd op het Kenniscentrum www.commissievantoezicht.nl (onderdeel KBG).

In de vergadering van 22 januari 2015 waren mevrouw Thea Bogers (directeur Dienst Geestelijke Verzorging) en de heer mr. Ryan van Eijk (geestelijk verzorger RK) als gastspreker bij de vergadering aanwezig. Hierbij is aandacht besteed aan beklagzaken rond geestelijke verzorging.

De zelfevaluatie over 2015 van de KBG moest om organisatorische redenen worden uitgesteld en moest bij de samenstelling van dit jaarverslag nog plaatsvinden.

Landelijke themadag Commissies van Toezicht 2015

Onder leiding van de voorzitter van de Klankbordgroep organiseerde de KBG in samenwerking met DJI de Landelijke themadag die plaatsvond te Amersfoort op 2 november 2015. Het thema was 'Detentie, en mensenrechten'.

Aanleiding van het gekozen thema

In een rechtstaat kan de overheid gelegitimeerd de vrijheid van de burger beperken, al of niet na een voorafgaand oordeel van de rechter. Die vrijheidsbeneming betekent een forse inbreuk op de individuele mensenrechten. De overheid mag niet verder in die vrijheden ingrijpen dan strikt noodzakelijk (minimale beperking). De mensenrechten hebben immers als specifiek doel de individuele vrijheden van de burger te beschermen tegen willekeurig of disproportioneel overheidsoptreden. De verhouding tussen detentie en (individuele) mensenrechten staat onder druk door bezuinigingen, het politiek-bestuurlijke klimaat en de publieke opinie; niet zelden onder de (vermeende) dreiging van terrorisme en radicalisering. Daarnaast staan de individuele mensenrechten van mensen in detentie vaak ook onder druk als gevolg van maatschappelijke belangen, zoals veiligheid en preventie.

Juist deze factoren leiden tot een klimaat van toenemende beperkingen in detentie en verschuiving van de grens tussen gelegitimeerde vrijheidsbeneming en inbreuk op individuele mensenrechten. Tegelijkertijd vraagt dit om intensivering van het (maatschappelijk) toezicht, als garantie voor goede bejegening en bewaking van de rechtspositie van gedetineerden. Het toezicht van onze commissies beweegt zich over dit raakvlak.

Artikel 7 van de Penitentiaire Beginselen Wet (art. 7 Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, art. 10 Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en overige verpleegden) geeft de Commissies van Toezicht ook een adviserende taak naar "Onze Minister, de Raad en de directeur". Die adviestaat kan, of misschien wel moet juist in deze tijd van meer gewicht worden binnen het takenpakket van de commissies. Het congres hoopt hiervoor handvatten aan te reiken.

Na ontvangst met koffie/thee en een welkomstwoord van de voorzitter van de Klankbordgroep, kreeg Mr. J. Silvis, oud Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad en rechter bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, het woord.

Mr. Silvis ging in zijn bijdrage in op meerdere aanknopingspunten die vanuit zijn werkzaamheden zijn te leggen op het thema van de conferentie. Met name de bewaking van een minimumgrens van respect voor mensenrechten tijdens detentie ziet het Europese Hof als haar taak. Met uiteenlopende voorbeelden uit verschillende Europese landen illustreerde Silvis de werkzaamheden en de betekenis ervan van het Europese Hof.

Daarna is de heer mr. R.F.B. (Reinier) van Zutphen, Nationale Ombudsman, in zijn bijdrage ingegaan op het feit dat binnen detentie mensenrechten en het maatschappelijk toezicht op het gevangeniswezen in de breedste zin van het woord (DBV, Jeugd, TBS & Volwassenen) een belangrijke rol spelen. De Nationale Ombudsman gaf aan natuurlijk de rechtsbescherming van gedetineerden middels de beklagrechtspraak te kennen, maar *daarnaast* in voorkomende gevallen niet te zullen aarzelen om als Nationale Ombudsman positie te kiezen.

Mevrouw prof. dr. M.M. (Miranda) Boone, bijzonder hoofleraar penitentiair recht en penologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en universiteit hoofddocent straf- en strafprocesrecht aan de Universiteit Utrecht heeft tot slot van het ochtendgedeelte een inleiding houden over het thema 'Detentie en mensenrechten' met een accent op de vreemdelingen(detentie).

Na een korte pauze was het tijd voor het volgen van één van de zes mini-congressen, die elk een voor CvT-leden relevant onderwerp behandelde.

Titel mini-congres	Naam mini-congres leider(ster)
Hersenwerk van de ingeslotene	Dhr. drs. P.F.A. (Pierre) Stalman, directeur Pieter Baan Centrum, lid directie Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie NIFP.
Radicalisering in detentie	Dhr. dr. M. (Mohamed) Ajouaou, universitair docent en sectieleider aan de Vrije Universiteit Amsterdam, hoofd Islamitische geestelijke verzorging bij DJI.
Gedwongen a-b behandeling	Dhr. prof. dr. W.J. (Joost) Schudel, emeritus hoogleraar klinische en sociale psychiatrie en als deskundige verbonden aan het Gerechtshof Arnhem in TBS-zaken
Family life (jeugd) en zorgvuldige opvoeding	Mw. mr. H.A. (Jetty) Gerritse, (jeugd)strafrechter rechtbank Midden-Nederland, vicevoorzitter Klankbordgroep CvT's, voorzitter Commissie van Toezicht Van der Hoevenkliniek
Menselijke waardigheid tijdens detentie	Dhr. dr. mr. R. (Ryan) van Eijk, rooms-katholiek justitiepastor in diverse justitiële inrichtingen, verbonden aan het Centrum voor Justitiepastoraat van de Universiteit Tilburg.
Vreemdelingen in detentie	Dhr. mr. A. (Arjen) Leerkes, Universitair Hoofddocent bij de Afdeling Sociologie van de Erasmus Universiteit Rotterdam en onderzoeker bij het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum (WODC)

De dag stond onder leiding van de heer Jan van den Brand en werd afgesloten met een lunch. Tijdens de lunch was er voor de deelnemers aan de themadag ruime gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen en ervaringen te bespreken.

Voor de themadag hadden zich ongeveer 200 personen aangemeld. Op enkele commissies na waren alle Commissies van Toezicht vertegenwoordigd. Naast de leden van Commissies van Toezicht en de secretarissen, waren ook de Dienst Justitiële inrichtingen en de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming op directie- c.q. bestuursniveau vertegenwoordigd, evenals de Inspectie voor Veiligheid & Justitie.

De bijdrages van de diverse sprekers en workshopleiders kunt u vinden op de site van het Kenniscentrum CvT <https://www.commissievantoezicht.nl/nieuws/lijst/3241/>.

Praktijkgeoriënteerde basiscursus Penitentiaal recht voor leden van Commissies van Toezicht

In mei 2015 werd wederom een Praktijkgeoriënteerde cursus Penitentiaal recht gegeven voor Commissie van Toezicht-leden. De praktijkgeoriënteerde basiscursus penitentiaal recht (NOvA 2 PO) biedt onder andere een korte toelichting op de penitentiaire wetgeving (en de voorgestelde wijzigingen daarin), het Masterplan DJI 2013-2018, de rechtspositie van gedetineerden, actualiteiten in relatie tot de tenuitvoerlegging, vormen van toezicht en tenslotte toezichthoudende instanties en jurisprudentie.

De basiscursus werd gegeven door de heer mr. C. Petiet en mevrouw mr. H.A.J.M. Versteeg (beiden docent strafrecht- en penitentiaal recht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam) op woensdag 27 mei 2015. Eerstgenoemde docent is tevens lid van de Klankbordgroep. Gastspreker was dit jaar de heer Frans Douw, gevangenisdirecteur in Heerhugowaard. De Dienst Justitiële inrichtingen faciliteert de jaarlijkse praktijkgeoriënteerde avondcursussen. Tijdens de cursus heeft de landelijk coördinator CvT's de brochure over het Kenniscentrum CvT's uitgedeeld aan de deelnemers en hen gewezen op de mogelijkheid om zich op de site aan te melden voor de digitale nieuwsbrief die maandelijks door het Kenniscentrum CvT wordt aangeboden.

DBT evaluatie met deelname van Commissie van Toezicht-leden.

Op 26 maart 2015 vond bij DJI de eerste evaluatie plaats van het zogenaamde DBT-systeem (promoveren/degraderen / rood-oranje-groen). Via de Landelijk Coördinator is door de secretariaten de uitnodiging van DJI onder de CvT's verspreid. De projectleider DBT van DJI wilde van CvT leden de ervaringen horen over het DBT-systeem en ook de aandachtspunten en knelpunten waar de CvT's in de praktijk tegen aan lopen. Leen Diepenhorst heeft - met een aantal CvT voorzitters van o.a. Middelburg, Arnhem, Vught en Roermond aan de evaluatie deelgenomen.

In het verslagjaar (mei 2015) heeft de Klankbordgroep de CvT's – n.a.v. de reacties uit het land – de door de Klankbordgroep opgestelde en aangepaste notitie 'Kwaliteitsontwikkeling Commissie van Toezicht' opnieuw aangeboden (vindplaats site KC CvT's https://www.commissievantoezicht.nl/praktische_informatie/KwaliteitsontwikkelingCvT/).

De Klankbordgroep heeft deze notitie (een levend document zagezegd) – mede dankzij de bijdragen van de CvT's – op kunnen stellen als logisch vervolg op de eerder in 2011 opgestelde Gedragscode. De overtuiging dat kwaliteitsontwikkeling een voorwaarde is voor blijvend goed toezicht, in het belang van de handhaving van de rechtspositie en goede bejegening van gedetineerden speelt hierbij een grote rol.

De Klankbordgroep heeft in 2015 een model procesreglement voor commissie van toezicht opgesteld omdat hier vanuit de praktijk om is verzocht. Het model is een handreiking aan commissies van toezicht om naar eigen behoefte en inzicht aan te passen.

In het modelreglement zijn ook bepalingen opgenomen over hoe te handelen bij wraking van een beklagrechter. Op basis van het modelreglement kan elke commissie van toezicht een voor haar zo werkbaar mogelijk procesreglement vaststellen. Hierbij kan ook de directie worden geconsulteerd. Het model procesreglement heeft de voorschriften en termijnen van de PBW als basis. In elk reglement kunnen regels en/of termijnen worden toegevoegd of gewijzigd die specifiek zijn voor TBS, DV&O of Jeugd (vindplaats site KC CvT's https://www.commissievantoezicht.nl/praktische_informatie/procesreglement/)

Overleg met diverse instanties

Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

De voorzitter van de KBG CvT's heeft deelgenomen aan het door de RSJ georganiseerde Ronde Tafel gesprek i.v.m. het werkprogramma 2015 op 30 oktober 2014.

Een delegatie van de KBG CvT's heeft RSJ congres op donderdag 12 maart 2015 bijgewoond. Het thema was 'Kleur Erkennen'.

Bij elke door de RSJ georganiseerde regiobijeenkomsten op (10, 17 en 20 april 2015) was steeds een van de KBG-leden aanwezig.

In juli 2015 voerde een delegatie van de Klankbordgroep overleg met het bestuur van de RSJ. Van RSJ-zijde namen de voorzitter, de directeur, een adviseur en een aantal leden deel aan het overleg. Het overleg stond in het teken van het uitwisselen van informatie over elkaars activiteiten, de gewenste afstemming daarvan en de actuele ontwikkelingen op het terrein van Commissies van Toezicht. Het overleg was ook bedoeld om na te gaan waar mogelijkheden tot samenwerking/gezamenlijk optrekken liggen en mogelijkheden om gebruik te maken van elkaars expertise. Onderwerpen die tijdens deze overlegmomenten aan de orde kwamen waren onder meer:

- Kwaliteit van beklagrechtspraak, opleidingen
- Landelijke trends
- Toetsingscriteria en kwaliteitsnotitie CvT's
- Relatie CvT's-KBG-RSJ (i.v.m. driehoeksoverleg gepland in 2016)
- Digitalisering (afstemming)
- Werkprogramma RSJ 2016
- Het RSJ-advies 'Gekanteld Perspectief (Betrekken KBG bij advisering door RSJ)
- Terugkoppeling indrukken RSJ regio-bijeenkomsten
- Verstrekking landelijke cijfers uit Klaver (registratiesysteem CvT's)
- Landelijke themadag CvT's, 'Mensenrechten en detentie'
- Jaarverslagen CvT's

Consultatie ontwerpbesluit / Adviesvraag uitvoeringsbesluit terugkeer en vreemdelingenbewaring. De RSJ heeft de KBG om een reactie gevraagd betreffende het voornoemde besluit betreft en in het bijzonder over de paragrafen gewijd aan toezicht en beklag.

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Op uitnodiging van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, dr. K. Dijkhoff, vond in februari 2016 (oorspronkelijk 15 december 2015 maar door omstandigheden verzet) overleg plaats met de Klankbordgroep. Aan dit overleg nam een aantal leden van de Klankbordgroep en de landelijk coördinator Commissies van Toezicht deel. Van de zijde van de Klankbordgroep is dit overleg voorbereid in de vorm van een notitie met bespreekpunten en concrete vragen aan de Staatssecretaris. Zaken die tijdens dit gesprek aan de orde kwamen waren onder meer:

- de Landelijke themadag CvT's 2015 & de aanwezigheid van de staatssecretaris op de themadag 14 november 2016
- professionalisering leden CvT's, scholen van CvT-leden in mediationvaardigheden.
- digitalisering werkwijze CvT's
- plaatsing meer persoons cellen,
- levenlanggestraften (brief aan 2e kamer in de maak),
- bemiddeling,
- gesprek-mogelijkheden met de nationale ombudsman,
- verplichte cursus voor nieuwe CvT-leden en
- de dreiging van sluiting van locaties i.v.m. overcapaciteit

De leden van de Klankbordgroep hebben het overleg als open en waardevol ervaren. De staatssecretaris bleek zeer geïnteresseerd in wat de leden van de KBG vanuit de toezichtpraktijk hadden te melden.

Overleg met IVenJ

In de maanden maart en oktober van 2015 voerde de KBG CvT's overleg met IVenJ. In maart 2015 was allereerst sprake van een kennismaking tussen de directie van IVenJ en de KBG CvT's. Vanzelfsprekend was bij deze eerste kennismaking het beoogde doel van periodiek overleg onderwerp van gesprek. Het is over en weer de wens om de signalen uit het werkveld met elkaar te bespreken en voor zoveel mogelijk daarvan bij planning en uitvoering van werkzaamheden gebruik te maken. Thema's die zijn genoemd: aanwezigheid van een beëdigde tolk, uitvoering en gevolgen van isolatie, teruggang gefinancierde rechtsgang etc.

In de vergadering KBG – Inspectie van oktober 2015 is gesproken over:

- het toezicht op risico's binnen de inrichtingen
- de jaarverslagen als informatiebron (analyse, kwaliteit)
- informatie uit Klaver (registratie systeem)
- signalen uit het veld
- actualiteit over vluchtelingen (opvang)
- driehoeksoverleg RSJ/IVenJ/KBG CvT's

Deelname aan overleg met National Preventive Mechanisms

In het verslagjaar 2015 heeft de klankbordgroep in de rol van toehoorder wederom deelgenomen aan de 4 NPM Opcat overleggen.

Op 28 oktober 2010 is het Facultatief Protocol bij het VN-verdrag tegen foltering voor Nederland in werking getreden. Dit protocol wordt aangeduid als OPCAT, (afkorting afgeleid van de Engelse titel : Optional Protocol to the UN-Convention Against Torture. Nederland geeft invulling aan het OPCAT door de aanwijzing van een NPM, naar de eveneens Engelse titel National Preventive Mechanism oftewel nationaal preventiemechanisme. Een van de taken van het NPM is om jaarlijks verslag te doen van haar bevindingen aan het Subcomité ter preventie van foltering (SPT).

Elke staat die partij is bij de OPCAT moet een onafhankelijk NPM aanwijzen of oprichten ter voorkoming van foltering op nationaal niveau. In december 2011 heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de volgende toezichthouders aangewezen: de Inspectie Veiligheid en Justitie, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie Jeugdzorg en de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Daarnaast zijn zogenaamde toehoorders bij het NPM overleg aangewezen. Deze toehoorders zijn:

- de klankbordgroep van de Commissie van Toezicht voor justitiële inrichtingen;
- de klankbordgroep van de Commissie van Toezicht Arrestantenzorg en
- de Commissie van Toezicht Detentieplaatsen Koninklijke Marechaussee.

Op vrijdag 8 mei 2015 is er een congres georganiseerd door het Nederlands Helsinki Committee (NHC) over positie en taak van het Committee on the Prevention of Torture (CPT) te Den Haag. Het KBG-lid Hendrik Vis heeft als NPM-toehoorder aan die conferentie deelgenomen.

In de week van (27-31 juli 2015) bezocht de VN Onderzoekscommissie Nederland (naleving Opcat verdrag tegen marteling en inhumane behandeling bij de aangesloten lidstaten). Voornoemde commissie is gefocust op dwangtoepassing jegens mensen die van overheidswege van hun vrijheid zijn beroofd: jeugdigen, gedetineerden, patiënten in GGZ en TBS & vreemdelingen.

Er is binnen de KBG CvT's uitgebreid gesproken over het NPM rapport en met name de kritische accenten daarin over het gebrek aan onafhankelijk toezicht. De KBG ziet het in het huidige veld als een voordeel dat juist de Commissies van Toezicht die wettelijk gewaarborgde onafhankelijkheid wel hebben; die moet zorgvuldig bewaakt en onderhouden worden. Wettelijke taak en positie van de CvT's zou voor de politie een belangrijk punt kunnen zijn bij de beantwoording van de betreffende passage in het NPM verslag. De leden van de KBG zijn het er over eens dat we de toehoorderspositie moeten willen behouden, vooral omdat via die weg de KBG-toehoorder de NPM- Opcat-leden kan blijven voeden met praktijk gerelateerde thema's en bevindingen.

Deelname aan CvT-bijeenkomst voorzitters jeugd.

Op 29 mei 2015 was er de landelijke bijeenkomst voorzitters CvT's justitiële jeugdinrichtingen. Door omstandigheden was de KBG daarbij niet aanwezig, wat werd betreurd.

Dit overleg stond onder voorzitterschap van de Sectordirecteur JJI van de DJI (mevrouw A. Koevoets). Tijdens deze bijeenkomst is er gesproken over:

- de stand van zaken samenvoeging Rijks-JJI's
- tijdig aanleveren van de jaarverslagen
- Rapport klachtenprocedure van de Kinderombudsman: stand van zaken
- Reminder: tijdigheid doorgeven mutaties inzake benoeming en ontslag leden en secretarissen CvT's en aanleveren VOG's
- de Klachtenanalyse van de JJI's (kennisname en bespreking)
- brief aan CvT voorzitters inzake dubbele rol maandcommissaris: vertrouwenspersoon ihkv de Jeugdwet
- bemiddelingsrol en toezichthoudende rol maandcommissaris: grote werkbelasting
- maandcommissaris door bemiddelingstaak
- opnieuw aandacht voor het rookbeleid: in 2014 veel rook gerelateerde incidenten met orde – of strafmaatregelen, handhaving landelijk rookbeleid
- Programma Kwaliteit en Innovatie Rechtspraak (KEI)/digitalisering

Tot slot werd er namens de DJI de Presentatie 'Verkenning invulling vrijheidsbenaming justitiële jeugd – doorblik naar 2020' gepresenteerd.

PeP

De Landelijk Coördinator heeft plaatsgenomen in het bestuur van De Vereniging voor Penitentiair recht en Penologie (PeP). Deze vereniging is op 12 december 1986 opgericht en volgt en bespreekt de toepassing en tenuitvoerlegging van strafrechtelijke sancties. Op woensdag 3 juni 2015 heeft de vereniging een studiemiddag georganiseerd over een thema 'Radicalisering in detentie'.

Vragen uit het land.

De Klankbordgroep kreeg in 2015 verschillende vragen vanuit het CvT-veld over thema's de rechtsreeks of indirect waren verbonden met de toezichtstaak. De Klankbordgroep is dat ze de brievenbus kan zijn voor die vragen. De vragen blijken steeds betrekking te hebben op onderwerpen die het werk van alle of een groot deel van de CvT's betreffen. De KBG heeft zich ingespannen de beantwoording zo "degelijk" mogelijk te laten zijn en publiceert ze (na beantwoording aan de vragen de CvT) ook via het Kennisnet.

Enkele voorbeelden van vragen die de KBG hebben bereikt:

- Is het noodzakelijk dat de beklagvoorzitter ook als maandcommissaris optreedt?
- Onderzoek naar onterechte / overbodige inzet van advocaten tijdens klachtenprocedure door de Rvdr.
- De rol van vertrouwenspersoon versus maandcommissaris binnen jeugdinrichtingen.
- Hoe kan de beëdiging van telefoontolken worden geverifieerd? www.bureaubtv.nl
- N.a.v. het verslag bestuurlijk overleg KBG/toenmalig Stas 11 december 2014: wenselijkheid van een cursus Mediation.
- Bibliotheek beleid binnen de PI's.
- Meedenken over inrichting nieuwe CvT t.b.v. PI Zaanstad.
- Interview met de heer Jaap Brandligt van de Bonjo (krant over strafrecht en detentie)

Toelichting jaarcijfers 2015.

Zie de bijlagen.

- Klaver totalen-sectoren-categorieën 2015
- Klaver jaaroverzichten aantallen per sector + beslissingsoverzicht (deels (on)gegrond / NO, ingetrokken (na bemiddeling) rogatoir verzoek, niet dicht geboekt in Klaver)
  - Detentie centra,
  - Jeugd,
  - TBS en
  - Volwassenen.
- Overzicht per sector van de 4 categorieën waarover het meest geklaagd is in 2015 en waarop gestuurd zou kunnen worden (door DJI) in 2016.
- Overzicht van aantallen per maand/jaar per sector 2012-2015 (inzicht toename afname klachten per sector).

Utrecht, 21 maart 2016

L. Diepenhorst
Voorzitter Klankbordgroep
Commissies van Toezicht Justitiële Inrichtingen

- Klaver totalen-sectoren-categorieën 2015

Det.Centrum	365	maanden 2015-01 tot 2015-12 ontvangen					
Jeugd	1315						
TBS	2429						
Volwassenen	19291						
Totaal	23400						
		JAARTELLING CATEGORIE PER SOORT INRICHTING					
		Categorie	Det.Centru	Jeugd	TBS	Volwassenen	Totalen
		Disciplinaire straf	36	86	4	2028	2154
		Verzorging (diversen)	12	124	96	1556	1788
		Rogatoir verzoek	26	89	118	1469	1702
		Bejegening	39	91	185	1363	1678
		Informatie/procedure	22	172	193	1281	1668
		Persoonlijke voorwerpen	56	69	168	1240	1533
		Contact buitenwereld (bezoek)	20	31	102	904	1057
		Verzorging (medische)	33	29	91	825	978
		Activiteiten (diversen)	6	70	15	703	794
		Rekening courant/zak- en kleedgeld	15	36	130	611	792
		Ordemaatregel	12	172	134	461	779
		Verlaten inrichting	4	45	87	637	773
		Verzorging (persoonlijke)	17	36	40	626	719
		Activiteiten (arbeid)	4	1	28	679	712
		Regime	3	6	7	682	698
		Dagprogramma, beveiliging en toezicht op ma	0	0	0	589	589
		Behandeling	1	31	161	368	561
		Contact buitenwereld (bellen)	2	19	94	441	556
		Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	0	29	414	107	550
		Controle	9	42	98	346	495
		Contact buitenwereld (post)	9	6	81	340	436
		Selectie/overpl. (extern)	4	4	29	374	411
		Activiteiten (luchten)	0	44	32	324	400
		Activiteiten (sport)	9	13	9	334	365
		Nog onbekend	6	10	10	333	359
		Selectie/overpl. (intern)	6	9	54	245	314
		Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	3	3	5	146	157
		Schadeverhaal	1	8	16	58	83
		Transport	6	2	5	50	63
		Geweld	3	9	6	41	59
		ISD (interventies + behandeling)	0	0	0	58	58
		Compensatie	0	3	6	42	51
		Time-out	0	24	1	7	32
		Contact buitenwereld (media)	1	1	4	13	19
		Toezicht	0	0	6	6	12
		Selectie/overplaatsing	0	0	0	4	4
		Activiteiten	0	1	0	0	1
		Contact buitenwereld	0	0	0	0	0
		Terugkeerfunctionaris	0	0	0	0	0
		Verzorging	0	0	0	0	0
							23400
		Totalen	365	1315	2429	19291	23400

- Jeugd

Jeugd 2015	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoeing na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Informatie/procedure	172	10		4	9	20	25	1		103	172
Ordemaatregel	172	6		8	2	21	13	2	1	119	172
Verzorging (diversen)	124	4		6	7	16	28			63	124
Bejegening	91	1		2	8	6	17			57	91
Rogatoir verzoek	89								52	37	89
Disciplinaire straf	86	2	1	3	2	5	6			67	86
Activiteiten (diversen)	70	5		3	3	5	11	1		42	70
Persoonlijke voorwerpen	69	1		4	2	6	8	8	2	38	69
Verlaten inrichting	45	2	1	3	1	7	5			26	45
Activiteiten (luchten)	44	4		2	1	4	6		1	26	44
Controle	42	1		1		10	8			22	42
Rekening courant/zak- en kleedgeld	36	2		2	1	5	6	1		19	36
Verzorging (persoonlijke)	36			4	4	5	6			17	36
Behandeling	31					3	9			19	31
Contact buitenwereld (bezoek)	31	2		1	1	3	5			19	31
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	29					4	10			15	29
Verzorging (medische)	29	2				2	2	5		18	29
Time-out	24				3	2	2			17	24
Contact buitenwereld (bellen)	19	1				4	2			12	19
Activiteiten (sport)	13				1	1	4			7	13
Nog onbekend	10				1	2	1	1		5	10
Geweld	9			1						8	9
Selectie/overpl. (intern)	9		1		1	1	1			5	9
Schadeverhaal	8					3		1		4	8
Contact buitenwereld (post)	6					2				4	6
Regime	6					2				4	6
Selectie/overpl. (extern)	4				1	1		1		1	4
Compensatie	3									3	3
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	3			1						2	3
Transport	2				1					1	2
Activiteiten	1						1				1
Activiteiten (arbeid)	1									1	1
Contact buitenwereld (media)	1					1					1
Contact buitenwereld	0										
Dagprogramma, beveiliging en toezicht op ma	0										0
ISD (interventies + behandeling)	0										0
Selectie/overplaatsing	0										0
Terugkeerfunctionaris	0										
Toezicht	0										0
Verzorging	0										
	1315	43	3	45	49	141	176	21	56	781	1315

- Per sector de 4 categorieën waarover het meest geklaagd is in 2015 en waarop gestuurd zou kunnen worden in 2016. De categorie 'bejegening' staat bij alle vier de sectoren in de top 4.

Volwassenen 2015											
	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Disciplinaire straf	2028	49	7	223	31	230	46	18	2	1422	2028
Verzorging (diversen)	1556	22		48	61	231	133	13		1048	1556
Rogatoir verzoek	1469			1		23		33	468	944	1469
Bejegening	1363	14		18	169	158	113	8		883	1363
Informatie/procedure	1281	14	3	48	97	167	117	26	1	808	1281

TBS 2015											
	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Bewegingsvrijheid binnen de inrichting	414	2	1	22	31	24	23	1	1	309	414
Informatie/procedure	193		2	5	20	13	14	2		137	193
Bejegening	185		1	1	51	12	13			107	185
Persoonlijke voorwerpen	168			10	14	13	10	7	1	113	168

Jeugd 2015											
	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Informatie/procedure	172	10		4	9	20	25	1		103	172
Ordemaatregel	172	6		8	2	21	13	2	1	119	172
Verzorging (diversen)	124	4		6	7	16	28			63	124
Bejegening	91	1		2	8	6	17			57	91

Detentie_Centrum 2015	Totaal	Geground	Deels geground	Ongeground	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Overgedragen	Afdoening na rogatoir verzoek	Niet afgeboekt in Klaver	Totaal per rij
Persoonlijke voorwerpen	56	2		1	3	20	5	5		20	56
Bejegening	39			1	11	8	8			11	39
Disciplinaire straf	36		1	3		9	6	1		16	36
Verzorging (medische)	33			1	2	3	6	14		7	33

- Overzicht van aantallen per maand/jaar per sector 2012-2015 (inzicht toename afname klachten per sector).

2012														
Totaal aantal klachten per maand	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	totaal	%
Detentie centra	56	32	40	25	42	18	18	46	42	73	125	62	601	3
Jeugd	110	92	75	63	95	117	117	85	70	79	85	88	1.034	5
TBS	175	128	114	90	164	133	133	138	192	163	145	121	1.690	7
Volwassenen	1773	1390	1666	1555	1393	1652	1652	1704	1498	2159	1595	1409	19.784	85
Totaal	2114	1642	1897	17333	1633	1920	1920	1973	1802	2474	1950	1680	23.109	100

2013															
Totaal aantal klachten per maand	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	totaal	%	T.o.v. 2012:
Detentie centra	134	87	95	90	128	82	90	66	51	52	50	64	989	4	>388
Jeugd	155	121	164	146	125	148	161	112	78	92	98	88	1.488	6	>454
TBS	146	143	149	143	211	123	154	131	159	192	197	176	1.924	8	>234
Volwassenen	2053	1683	1722	1647	1736	1539	1691	1755	1650	1798	1518	1425	20.217	82	>433
Totaal	2488	2034	2130	2026	2200	1892	2096	2064	1938	2134	1863	1753	24.618	100	>1509

2014															
Totaal aantal klachten per maand	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	totaal	%	T.o.v. 2013 > stijging < daling
Detentie centra	109	126	73	100	108	135	33	42	37	37	36	70	906	3	< 83
Jeugd	131	96	129	110	95	77	139	96	110	88	122	126	1.309	5	< 179
TBS	196	146	112	157	202	137	167	158	178	180	157	237	2.028	8	> 104
Volwassenen	1705	1527	2225	1829	1660	2388	2449	1808	1963	1923	1644	1588	22.708	84	> 2491
Totaal	2141	1895	2539	2196	2065	2737	2788	2104	2288	2228	1959	2021	26.951	100	> 2.333

2015															
Totaal aantal klachten per maand	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	totaal	%	T.o.v. 2014 > stijging < daling
Detentie centra	45	54	38	29	16	31	29	30	23	12	30	28	365	1,6 %	< 541
Jeugd	115	86	98	105	98	94	150	142	129	81	108	110	1.316	5,6 %	> 7
TBS	177	183	215	184	207	228	246	213	249	162	204	156	2.424	10,4 %	> 396
Volwassenen	1513	1680	1663	1829	1605	1671	1701	1459	1397	1661	1494	1639	19.312	82,4 %	< 3.396
Totaal	1850	2003	2014	2147	1926	2024	2126	1844	1798	1916	1836	1933	23.417	100 %	< 3.534